

Indústria de calç de les piscines de l'Oller o el Ciment

Sant Martí de Centelles

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: L'Abella
Emplaçament Costat esquerra de l'aparcament a les piscines de l'Oller.

Coordenades:

Latitud: 41.75633
Longitud: 2.24311
UTM Est (X): 437077
UTM Nord (Y): 4622999

Classificació

Número de fitxa 08224 - 102
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani
Segle s. XX
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: En part desapareguts
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 50901DG3273S

Fitxes associades:

[Mas Oller](#)

Autoria de la fitxa Anna M. Gómez Bach
Data de registre de la fitxa: dj., 20/12/2001 - 01:00

Descripció

Conjunt d'edificacions formant un complex de quatre forns de calç i les dependències corresponents. Es tracta d'una gran construcció de caire industrial construïda a la pendent de la muntanya, prop del nucli de l'Abella. A la part baixa de la muntanya es troba ubicada aquesta gran estructura construïda en carreus de pedra local ben escairats i de disposició regular tancada per les quatre bandes, i que s'ha interpretat com a contenidor. Al costat d'aquesta estructura hi ha un gran edifici en obra limitat per un mur de contenció on al seu interior s'hi troben tres forns de calç, d'una profunditat aproximada d'uns 12 metres. Aquests pous són excavats sobre el pendent natural, i amb una part construïda amb petits carreus de pedra local i obra reforçant l'esquelet del pou. La part vista també presenta una fàbrica en obra i ferro.

Observacions:

En aquest punt es on foren morts durant la Guerra Civil tres homes de la família Senties que posteriorment foren enterrats al cementiri de Sant Pere de Valldeneu..

Història

Aquest complex de grans dimensions evidencia una gran activitat basada en la indústria de la calç a la zona de l'Alt Congost. El conjunt apareix documentat cap el 1900 en relació amb l'ús de la calç hidràulica, però al primer decenni del s. XX es va produir el seu tancament. Es desconeix el moment exacte de la seva obertura, tot i que es conserva gran part de la documentació al l'Arxiu del mas Oller. Aquest complex es pot associar al conjunt de forns de calç del veí municipi de Tagamanent com el Forn d'en Peret i els forns del Rieral. Aquesta construcció respon a un forn de producció de calç d'abast industrial, situat a prop de les piscines de l'Oller, en una zona de gran auge constructiu i molt proper a la via del tren i a l'antiga carretera de Ribes i actual C-17, com a principal eix de comunicacions. Des d'aquest punt amb vagonetes es transportava la calç fins a l'estació de Sant Martí i a partir d'allà es redistribuïa. La construcció del forn es solia fer a l'abric d'un pendent que en facilitava el seu procés productiu, la càrrega i buidatge de l'estructura. Les boques dels forns, amb un total de 4, es troben a la part inferior del pendent des d'on és més fàcil l'accés, tant per la càrrega i descàrrega de les pedres com pel seu posterior transport i alimentació del forn. L'ús de la calç com element constructiu, barrejat amb sorra i aigua o sola, ha estat utilitzat, des de sempre, de forma tradicional. Aquest tipus d'activitat s'ha d'associar amb la presència de calcita com a matèria primera a la zona propera. El procés s'iniciava amb l'extracció de la pedra, que un cop col·locada dins el forn i a alta temperatura, esdevenia pols. La calç resulta de calcinar la pedra calcària, molt rica en carbonat calci i que un cop sotmesa a una temperatura de 900° o 1000 ° C, se'n obtenia la calç. Quan aquesta substància surt del forn es presenta en terrossos d'òxid de calci de color rosat, que tradicionalment es coneix com a calç viva o calç de terrós i; la seva posterior manipulació permetrà que en la construcció s'utilitzi la calç en pasta o la calç en pols, les dues com a modalitats de l'hidròxid de calci. Per a la elaboració de la calç es coneixen dos sistemes: el sistema basat en el forn discontinuo o intermitent, i que ha perdurat fins els nostres dies; i el forn de tipus continuo o forn de raig. En aquest mateix punt de producció de calç es portaria a terme la seva venda i comercialització. Aquesta indústria pertanyia a en F. Senties que posteriorment s'associà a Falgueres, després passaren l'explotació. En aquest punt també hi va tenir lloc un dels episodis més sagnants de la història contemporània de Sant Martí de Centelles. El 8 de novembre del 1936 foren assassinats Francesc Senties Fabregar (el propietari) i els seus fills Francesc i Josep, una placa recordatòria ho esmenta així: En recordança de Francesc Sentias Fabregar i dels seus fills Francesc Sentias Defencio i Josep Sentias Defencio que aquí moriren respectivament a l'edat de 44-18-14 anys el 8-11-36 RIP, vianant que aquí et detures prega que sempre hi hagi pau.

